

Resistens mod nye smitteracer af gulrust fra 2011

Aarhus Universitet har nu undersøgt, hvilke sorter af tritcale og hvede, der i de tidlige vækststadier kan angribes af Promilleafgiftsfonden for landbrug de to nye smitteracer af gulrust, som blev fundet i 2011.

Risikoen for angreb i Hereford er øget, men der forventes ikke alvorlige angreb, da sorten formentlig har en god voksenplanteresistens. Angreb i Ambition er markant øget, hvorimod øvrige hvedesorters resistens ikke forventes afgørende ændret. I tritcale er risikoen for angreb i Ractac og Gringo øget, mens Tulus havde resistens overfor alle undersøgte smitteracer. Den endelige vurdering af sorterens voksenplanteresistens vil først foreligge, når sommerens smitteforsøg i marken er gennemført.

De nye smitteracer

I sommeren 2011 blev der fundet to nye smitteracer af gulrust både i Danmark og Sverige. I efteråret fandtes også gulrust, men her blev ikke fundet yderligere nye smitteracer. Se tidligere omtale i [PlanteNyt nr. 503, 2011](#). Risiko for overvintrende rust bør følges nøje i foråret.

De to nye racer kaldes "Ambitionracen" hhv. "Kranichracen". Ambitionracen har bredspektret virulens og blev i sommeren 2011 fundet i både England, Frankrig, Sverige og Danmark. I både Frankrig og England var det den mest udbredte race i 2011, og den gav anledning til angreb på hidtil resistente sorter specielt i England. I Sverige og Danmark blev der fundet endnu en ny race, Kranichracen, som bl.a. var virulent på den svenske sort Kranich. Denne race var særlig udbredt i Sverige. Nye gulrustprøver indsendt fra både danske og svenske lokaliteter viste, at den nye Kranich-race var den mest almindelige i efteråret 2011.

Aarhus Universitet har i januar-februar undersøgt resistens overfor de nye smitteracer i sorter af tritcale og hvede i de tidlige vækststadier i væksthushuset. Undersøgelsen siger dermed ikke noget om graden af voksenplanteresistens. Sorter, der er modtagelige (M) i undersøgelsen, kan således risikere at blive både meget og lidt angrebet senere i vækstsæsonen. Omvendt forventes sorter, der er resistente (R) i de tidlige vækststadier, også at være resistente overfor de pågældende smitteracer senere i sæsonen.

Hvede- og tritcalesorters resistens overfor de nye smitteracer

Hvede- og tritcalesorter blev på 1-2 bladstadiet smittet med Kranich- og Ambitionracerne fra sommeren 2011 samt en aggressiv race fra tritcale.

Resultaterne i tabel 1-2 viser, om sorterne som småplanter er helt eller delvis resistente (R) eller modtagelige (M). Voksenplanteresistens, som kun kommer til udtryk under markforhold, fremgår ikke af tabellen.

Resultater i tritcale

Det fremgår af tabel 1, at Gringo og Ractac er modtagelige overfor de to nye racer, og der er således øget risiko for angreb i disse sorter i 2012. Tulus var resistent overfor alle de undersøgte isolater.

Der er nu i flere tilfælde fundet gulrust i tritcalesorterne Tulus og Gringo, så måske optræder en ny smitterace.

Tabel 1. Tritcale. Resistens (R) og modtagelighed (M) overfor tre smitteracer af gulrust, to fra hvede og én fra tritcale. PVO= indgruppering af sortens modtagelighed i Planteværn Online, hvor 3 er mest modtagelig.

sort	NY Kranich-race	NY Ambition-race	Aggressiv race tritcale	PVO gruppe 2011
Gringo	M	M	R	1
Ractac	M	M	R	1
Tulus	R	R	R	0
SW Valentino	M	M	M	3

Resultater i hvede

Det fremgår af tabel 2, at med fremkomst af de nye racer er risikoen for angreb i Hereford øget. Der forventes ikke umiddelbart kraftige angreb, da sorten formentlig har voksenplanteresistens overfor Kranich-racen. Mariboss har resistens, som er effektiv overfor de senere års smitteracer incl. de nye fra 2011. Jensen er modtagelig overfor flere ældre racer, men har haft en god voksenplanteresistens i markforsøg. Frument har en forholdsvis god voksenplanteresistens, hvorimod Tabasco og Tuareg er modtagelige overfor Oakley-racen (ikke vist i tabellen). Risikoen for angreb i Ambition er markant øget. JB Asano er stærkt modtagelig, bl.a. overfor aggressiv gulrust fra hvede (ikke vist i tabellen). Timaru og Genius forventes at have god resistens i 2012. Alle sorterne i tabel 2 havde en effektiv resistens overfor den aggressive race fra tritcale.

Endelige konklusioner om sorterens voksenplanteresistens kan først drages, når sommerens smitteforsøg er gennemført.

Tabel 2. Vinterhvede. Resistens (R) og modtagelighed (M) overfor tre smitteracer af gulrust.. PVO= indgruppering af sortens modtagelighed i Planteværn Online, hvor 3 er mest modtagelig.

	NY Kranich- race	NY Ambition- race	PVO gruppering 2011
Hereford	M	R	1
Mariboss	R	R	1
Jensen	M	M	1
Tuareg	M	R	3
Fruvent	R	R	2
Tabasco	R	R	3
Timaru	R	R	0
JB Asano	M	M	3
Ambition	M	M	3
Genius	R	R	-